

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

EPOPEEA GLORIOASĂ a VITEAZULUI MIHAI -eroul neamului nostru (19)

Ing. Angela FAINA

„Nu-mi las nimănui țara și neamul, nici mort !”

Polonezii îi fac lui Mihai Vodă propuneri ademenitoare

În această perioadă, Mihai duce intense tratative cu vecinii și cu alte state creștine din Europa, pentru a putea face un zid puternic împotriva păgânilor de la Dunăre. Văzând labilitatea principelui transilvan și lipsa lui de fermitate în lupta antiotomană, Mihai își caută alți parteneri cu care să se alieze, pentru a avea suport în dificila sa misiune de apărare a granițelor creștinătății.

De aceea, el încearcă acum să se apropie mai mult de Rudolf al II-lea, cu scopul de a semna un tratat de într-ajutorare și în acest fel, de a fi sub protecția unui mare împărat creștin de renume, în acea vreme.

Mihai pune în balanță avantajele și dezavantajele, analizează implicațiile unui asemenea acord și în final decide că este în avantajul său să colaboreze cu împăratul. În planul politicii externe, Domnul Țării Românești dorea cu orice preț să aibă un tratat rezonabil, în care să nu mai aibă acele condiții umilitoare stabilite în 1595 de Sigismund Báthory și de boierii lui Mihai. Deși acest tratat a fost anulat, Mihai își mai amintea încă amarul pe care l-a simțit și a trebuit să-l îndure în acea perioadă. Momentul oportun s-a ivit prin abdicarea lui Sigismund Báthory. Mihai-Voievod va profita de ocazie și va iniția rapid tratative cu împăratul Austriei pentru o viitoare colaborare a sa, direct cu Casa de Austria. Deci în această perioadă, Mihai începe discuții diplomatice cu Rudolf al II-lea pentru încheierea tratatului de într-ajutorare.

Titlurile lui Rudolf al II-lea de Habsburg erau: Împărat Romano-German, Rege al Ungariei și Croației și Rege al Boemiei.

Între timp, paharnicul Andrei Taranowski, aduce solie din partea regelui Poloniei, Sigismund Vasa al III-lea, în iulie 1597, propunându-i lui Mihai ca să renunțe la tratativele cu imperialii și să treacă sub oblăduirea suveranității polone. Nobilul polonez Andrei Taranowski îi promitea lui Mihai din partea regelui Sigismund al III-lea Vasa, „Moldova, Transilvania și alte considerabile posesiuni, dacă s-ar alătura polonezilor.” Dar Mihai începuse tratativele cu Rudolf al II-lea și voia să le continue, așa că le transmite polono-lituanienilor că propunerea lor a sosit prea târziu; trebuia să vină mai devreme, atunci când Mihai le ceruse colaborarea, când era împresurat de turcii care invadaseră Valahia, înainte de bătălia de la Călugăreni.

În răspunsul său, Mihai îi aduce aminte nobilului polonez că inițierea unui tratat l-a cerut chiar el însuși, acum doi ani și a fost refuzat. Îi mai spune că acum e prea târziu să schimbe orientarea politicii sale, fiindcă se află în tratative avansate cu imperialii. Solul polonez îl previne că nemții nu-și vor respecta promisiunile și-l vor părăsi cu siguranță, mai devreme sau mai târziu. Mihai îi răspunde, că așa a făcut și regele Poloniei, nu l-a ajutat când a avut stringentă nevoie, înaintea bătăliei de la Călugăreni. Atunci când țara îi era invadată de turci, polonezii, creștini fiind, l-au lăsat pradă deznădejdiei. Acum, Mihai este circumspect și nu dă curs propunerii. După acea dezamăgire anterioară în relația cu polonezii, Mihai este mult mai precaut.

În numele onoarei, a sincerității și a loialității față de împărat, Mihai a refuzat propunerea.

Observăm spiritul cavaleresc al nobleței lui Mihai, onestitatea lui în relațiile diplomatice cu creștinii. Așa cum erau acele vremuri și poate cum este de fapt întotdeauna, mai marii vremii nu erau toți

oameni de caracter, majoritatea erau ipocriți și cinici, făceau promisiuni de moment, pe care apoi nu le respectau. Viclenia, minciuna și interesul, primau.

Se poate vedea din nou, cât de multe eforturi diplomatice face Mihai, ca să poată să obțină sprijinul necesar din partea creștinătății și garanții că va fi ajutat la nevoie. Fiecare din capetele încoronate, își urmărea interesul propriu, deci el, Mihai, trebuia să se descurce cum putea, să pună stavilă atacurilor otomane și tătare, de multe ori, singur. Politica vecinilor creștini, era nestatornică, de la o zi la alta. Nici în momentele dramatice, el nu putea fi sigur de vreun sprijin loial. După ce și-a cheltuit toată averea pentru nevoile țării, a vândut bijuteriile Doamnei Stanca, acum, neavând cu ce plăti armata, a fost nevoit să se atingă și de averile mănăstirilor. Mihai făcea eforturi mari să asigure o bună gospodărire a țării și a armatei. Nu avea liniște, era mereu gânditor, mereu preocupat, făcând planuri de a rezista pe scaunul său și pentru a-și apăra țara.

2 **Tratatul de într-ajutorare reciprocă cu Rudolf al II-lea, împăratul Sfântului Imperiu Romano-German**

Un eveniment care l-a bucurat în mod deosebit pe Mihai, a fost abdicarea lui Sigismund Báthory de la cârma Ardealului, în februarie 1598. Acesta era arogant, instabil psihic, o persoană cu care Mihai nu putea să aibă o relație sigură și fără surprize.

După aceea, la 7 aprilie 1598, oastea Ardealului depune jurământ față de împăratul habsburgilor. Rudolf al II-lea recăștiga Ardealul sub vasalitatea sa, pentru că Maria Cristierna, verișoara împăratului și soția lui Sigismund Báthory, va rămâne împreună cu Dieta transilvană, să conducă Ardealul, supravegheat îndeaproape de arhiducele Maximilian, care se găsea în Ungaria Superioară, o mică porțiune de țară ungurească, necucerită de turci și aflată sub vasalitatea imperială a lui Rudolf al II-lea.

După îndelungi tratative, în final, la 30 mai/9 iunie 1598, este încheiat tratatul de prietenie și alianță militară dintre Mihai Viteazul și împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg, reprezentat prin trimișii împăratului, comisarii imperiali David Ungnad și Mihail Székely, la Mănăstirea Dealu din Târgoviște.

Mihai le spune: „Vreau să-mi recapăt suveranitatea răpită în chip nevrednic de Craiul ardelean. Aceasta este împrejurarea pentru care mă silesc să semnez Tratatul, până nu se întoarce Sigismund Báthory de la Oppolia.”

Prin acest tratat, Mihai Viteazul va deveni vasalul împăratului în Valahia, adică locțiitor al Luminăției Sale, Rudolf al II-lea, împăratul Sfântului Imperiu Romano-German.

Mihai-Vodă Viteazul, primește însemnele cărmuirii ca Domn în Valahia Transalpină de la împăratul Rudolf al II-lea: un steag, un buzdugan și o mantie de postav cusută cu fir de aur

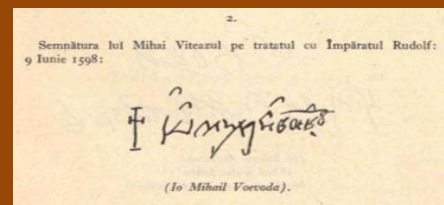
Mihai recunoștea suzeranitatea împăratului, iar acesta recunoștea independența Țării Românești. Acest tratat este mult mai avantajos, considerându-l pe Mihai un domnitor în adevăratul sens al cuvântului, cu puteri depline în Valahia, nu într-o dependență umiltoare, cum se prevedea anterior, în tratatul cu Sigismund Báthory din mai, 1595.

Împăratul se obliga să-i trimită bani pentru întreținerea unei armate cu soldă de 5.000 de oameni precum și pentru alți 5.000 de ostași dacă țara era atacată. În caz că Transilvania ar fi fost atacată, Valahia se angaja să-i ofere ajutor atât cu oastea valahă, cât și cu oastea plătită de împărat. Tot în tratatul încheiat cu Rudolf, Mihai primea în cazul în care ar fi vrut să părăsească tronul, un castel în Ungaria sau Transilvania, acolo unde ar fi urmat să trăiască pe banii monarhului conform rangului său. Prin nouă puncte se prevedeau promisiuni referitoare la ajutor armat și pecuniar. Au mai fost menționate și alte clauze, care au fost acceptate de ambele părți. Mihai nu era obligat la plata vreunui tribut sau alte dări, ci doar la un cadou „cuvincios și potrivit.” Valahia rămânea sub domnia urmașilor lui Mihai. Se mai stipulau libertăți comerciale, etc.

Mihai Viteazul din „Cartea Unirii”-1918-de Cezar Petrescu

Biblioteca Centrală Universitară-Cluj
Semnătura lui Mihai Voievod pe tratatul cu Rudolf al II-lea 9 iunie 1598

Nicolae Iorga „Există o scrisoare de trădare a lui Mihai ?”-1929

Ca o consecință a abilității diplomatice a lui Mihai, acest tratat era mult mai avantajos față de cel semnat în luna mai 1595, de către boierii munteni cu Sigismund Báthory.

Vărul său, Andronic Cantacuzino îl va sfătui pe Mihai pentru a obține cât mai multe avantaje, după care va semna și el, alături de Mihai-Vodă, acest tratat. A fost un act de mare încredere a lui Mihai față de Andronic. Acest fapt, venea din faptul că Mihai era văr cu acesta, recunoscând oficial, prin acte, că Andronic face parte „din casa domniei mele”, adică sunt rude. Într-un hrisov din octombrie 1595, Mihai recunoaște legătura de familie cu Andronic, specificând: „prea cinstitul dregător din casa domniei mele, jupân Andronic, vistier.”

I-a acordat deci o nouă funcție, de mare încredere, după ce a fost ban de Craiova.

Nicolae Iorga ne relatează următoarele: „Împăratul, era un nume care suna frumos în Orient, care avea vechi răsunete de stăpânire imperială creștină. Mihai nu putea ști încă încetineala cu care Cezarul de la Praga își ajută aliații, cultul vorbeii zadarnice și al zăbavei, a tergiversărilor și a ipocriziei, care domnea acolo. El pricepea un lucru din schimbarea săvârșită; că în locul unui Domn mic în Ardeal, va veni un rege mare, și, în locul unui parvenit trufaș, va avea drept vecin pe scoborătorul uneia din cele mai vechi familii de suverani din Europa”-„Scurtă istorie a lui Mihai Viteazul”-1900.

Mihai depune jurământul de credință față de împărat și astfel se parafează un important pas înainte, spre colaborarea între creștini contra pericolului otoman.

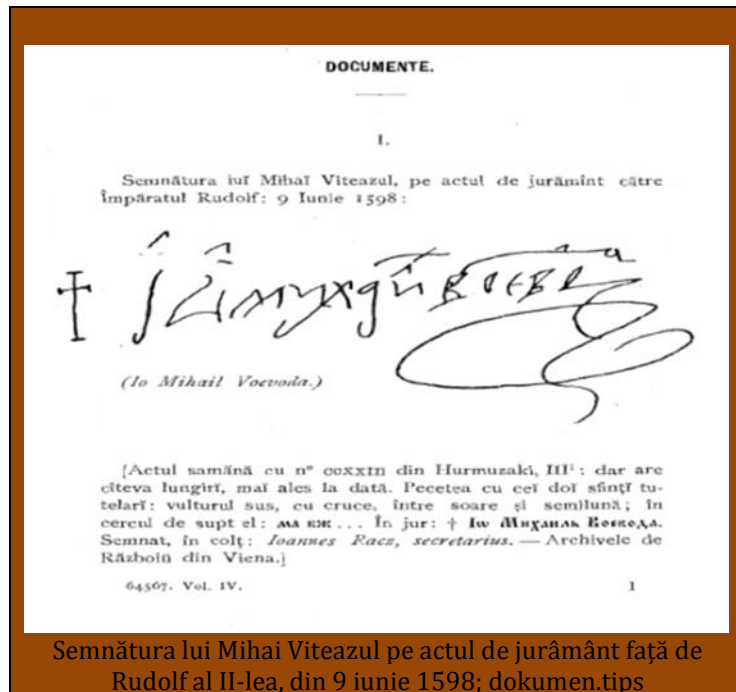
Nicolae Iorga precizează: „Dar Mihai nu putea ști dinainte ce îl așteaptă, cât de îngreunată va fi relația sa cu Rudolf al II-lea de către comisarii și funcționarii care se vor interpune în relația cu împăratul, de intrigile și conflictele ascunse din palatele sale, etc. Mihai era încrezător și bucuros, privind cu mari speranțe în viitor, în ajutorul pe care îl va avea, știindu-se mereu amenințat de turci.

Astfel, domnitorul valah Mihai Voievod Viteazul, a reușit prin intensă activitate diplomatică, să realizeze primul tratat româno-german din istoria celor două țări.

Ardealul era guvernat de arhiducele Maximilian, fratele împăratului, dar nobilii unguri nu îl agreau. Acesta nici măcar nu s-a ostenit să conducă țara din capitala țării, el rămânând mereu în Ungaria superioară, o porțiune ce nu a fost cucerită încă de turci, în zona Slovaciei de azi. Ardelenii nu aveau nici o garanție că țara e apărată și erau îngrijorați de siguranța ei, în fața unui eventual atac. Nobilii preferau un ungar, unul ca Báthory în locul un neamț, care nu le-a îmbunătățit nicidecum soarta. De aceea, nobilii complotă prin nobilii Bocskai, Wolfgang Kornis și episcopul Napragy să-l aducă înapoi pe Sigismund.

În dorința lui de a-și întări și diversifica relațiile și a obține mai mult sprijin în lupta sa antiotomană, trimite scrisori și papei Clement al VIII-lea. În această perioadă, papa, lupta din răzputeri pentru extinderea influenței Bisericii Catolice romane în est, spre zona „schismaticilor ortodocși”. Papa Clement al VIII-lea a încercat chiar să-l influențeze și să-l ademenească pe Mihai spre a trece la religia romano-catolică, promițându-i ajutoare mai consistente și mai frecvente, dacă se va converti.

În decursul timpului, Papa i-a trimis cinci scrisori, în care încerca să-l determine pe Mihai să treacă la religia romano-catolică. Iată un fragment dintr-una din scrisori: „Dorim să fi ascultat sfatul nostru cel bun, ca lepădând orice schismă și orice greșeli, să primești cu toată inima unirea cu biserica catolică și apostolică, iar nouă ne este de ajutor și ne face plăcere să nădăjduim că se va întâmpla aceasta că, cu voia Domnului, te vei alătura nouă în legătura credinței unite și a iubirii (de aproape) și că întru nădejdea chemării noastre vei fi vlăstarul bisericii propovăduitoare și o parte din trupul nostru și cu adevărat fiu al nostru și iubit de Hristos, așa cum sunt și ceilalți principii catolici care recunosc și cinstesc biserica romană drept maică și propovăduitoare a tuturor bisericilor. Nu se poate spune că este ceva mai de trebuință pentru mântuirea sufletului tău, care mai de seamă, pentru o glorie trainică ceva mai presus pentru un folos deplin, decât această singură hotărâre. Iar Dumnezeu să-ți lumineze pe deplin gândul tău

Semnătura lui Mihai Viteazul pe actul de jurământ față de Rudolf al II-lea, din 9 iunie 1598; dokumen.tips

cu strălucirea întregii milostiviri și a luminării dumnezeiești, așa încât să nu-ți rămână nici o umbră în cuget, iar noi și toți principii catolici să ne bucurăm pe deplin de adevărata unirea (bisericii) tale cu biserica (romană), fără de care nu există mântuire”.

Mihai nu s-a lăsat momit de cuvintele și promisiunile papei, nu s-a lăsat înduplecat, dimpotrivă, l-a sfătuit pe Papa să treacă el, la religia ortodoxă, să părăsească „rătăcirile italiice”.

Acest fapt ne demonstrează din nou, caracterul puternic al lui Mihai, verticalitatea sa și atitudinea deloc timorată de a-i refuza papei propunerea. El este determinat de a-și păstra credința, hotărât să urmeze calea ortodoxiei. În demnitatea sa, el considera că sprijinul acordat luptei comune antiotomane, nu putea fi condiționat de aderarea sa la religia romano-catolică.

Între timp, noi evenimente și informații vin să-i dovedească lui Mihai cât de complicată era situația în acest an, 1598. Mihai se convingea din nou de trădările vecinilor săi creștini, de interesele lor meschine și de lipsa lor de hotărâre de a tranșa ferm în lupta cu otomanii. Mihai a aflat că Ieremia Movilă îi instigă pe turci să ocupe Transilvania și Valahia, că își oferă sprijinul polonilor și că a primit multe scrisori de la polonezi prin care aceștia la rândul lor, îi promet ajutoare în caz de nevoie.

Deci Moldova îi era ostilă lui Mihai, care acum era lipsită de sprijinit în lupta sa împotriva turcilor, datorită politicii polonezilor, care prin membrii familiei Movileștilor, încercau să-și întindă influența până la Dunăre, tinzând să impună vasalitate Valahiei. Ieremia Movilă îi instiga și pe tătari să intre și să devasteze Valahia. Aceștia, intraseră deja în zona Buceag, pe țărmul Mării Negre, la Sud-Est de Moldova, erau pe malul Dunării, următoarea etapă fiind atacarea Valahiei, concomitent cu atacul turcilor de la Dunăre.

Mihai era îngrijorat. De aceea, pentru a preveni un atac al Hanului tătarilor, pentru „a-l îndepărta de gânduri prădătoare” pe acesta, un sol imperial, Ioan Pozsony și Gheorghe Racz, din partea lui Mihai, pleacă împreună, spre Crimeea, cu un dar de 10 000 de galbeni, împrumutați de la Brașov de Domnul român.

La 2/12 iunie 1598 se încheie la Târgoviște la inițiativa lui Mihai, un tratat de pace cu tătarii, voievodul dorind să obțină neutralitatea acestora în cazul unor lupte cu otomanii; o strategie inteligentă a lui Mihai, pentru a aplana situația critică și amenințările imediate în care se afla.

Cei doi comisari imperiali trimit la 11 iunie 1598 un raport împăratului spunând că: „Mihai-Vodă ar dori să-l alunge pe Ieremia din Moldova și să închine Moldova Maiestății Voastre sacre. El spune că ușor l-ar învinge pe Ieremia și ar cuceri Moldova și ar scăpa-o de amenințările polonilor... el a mai spus că nu vrea să năruie Moldova; nu ea îl dușmănește pe el, ci doar să-l alunge pe Ieremia.”

Încă din 30 iunie 1598, Mihai înștiința pe comisarii imperiali Ștefan Szuhay și Nicolae Istvánffy că „nori de furtună se îngrămădesc deasupra Dunării”, otomanii fiind pregătiți să năvălească în orice moment în Valahia.

Mihai era disperat, trebuia să-și organizeze armata pentru o luptă grea și nu avea cu ce-și plăti oștenii. Ardealul, rămas fără principe, era în mare pericol de a fi atacat de polonezi, în alianță cu moldovenii, după care aceștia ar fi putut închina țara turcilor, iar Valahia ar fi rămas singură, fără sprijin în fața lor. Mihai se afla în pericol. După câteva luni, pentru Mihai, marea întrebare era: cu ce bani își va plăti ostașii? „Eu mi-am pus viața în primejdie și nu văd nici un ajutor” - transmite el împăratului. Până la urmă, a primit bani de la împăratul Rudolf al II-lea, pentru întretinerea unei armate de 5.000 de oameni, așa cum fusese înțelegerea, obținând și promisiunea unor subsidii pentru alți 5.000 de ostași în cazul unei lupte cu turcii.

Primejdia era mare: turcii se pregăteau intens pentru a ataca Muntenia, stând la pândă la Nicolpol.

Granița din partea dreaptă a Dunării era apărată și consolidată de pașalele turcești, începând cu zona de la intrarea Dunării în țară la „Cazane”, până la Brăila și Galați. Între turci și valahi existau înțelegeri periodice, labile, nesincere care nu erau respectate de nici una din cele două părți. Într-o scrisoare din 3 septembrie 1598, Hadîm Hafîz Ahmet reda cu exactitate fragilitatea acestor tratate: „De multă vreme ne aflăm în ceartă cu afurisitul de Mihai, Voievodul Țării Românești, dușmanul legii noastre, care se află în stare de răscoală. De aceea, când ne ciocnim de el, îi arătăm prietenie falsă. Între timp, amândouă părțile stăm și veghem.”

Tensiunile din Ardeal în această perioadă erau mari și se produceau atât din cauze interne cât și din cauza multiplelor ingerințe și influențe pe care marile puteri vecine se străduiau să le dobândească în această bogată provincie, reprezentând o zonă strategică pentru interesele lor. Era momentul potrivit și

așteptat de vecini, pentru că prin plecarea lui Sigismund, Ardealul a rămas fără o conducere agreată de Dietă, deci țara se putea ușor destabiliza din interior, sub presiune externă.

Între timp însă, în august, 1598, Sigismund Báthory revine pe furiș în Ardeal ca să preia din nou conducerea, pentru că Transilvania îi oferea o situație financiară mai bună. Arestează oficialitățile și pe oamenii lui Rudolf, iar Dieta Transilvaniei îl proclamă din nou, principe. Rudolf al II-lea pierduse Ardealul prin revenirea lui Sigismund Báthory, de data aceasta revenind ca aliat al polonezilor și dușman al împăratului și mai grav, inițiind bune relații cu turcii.

